

Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства затвердило професійний стандарт за професіями "Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти", "Вчитель закладу загальної середньої освіти", "Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)".

Професійний стандарт втілює сучасний підхід до визначення переліку та опису загальних і професійних компетентностей вчителя. До загальних компетентностей увійшли громадянська, соціальна, культурна, лідерська та підприємницька.

До переліку професійних компетентностей увійшли: мовно-комунікативна; предметно-методична; інформаційно-цифрова; психологічна; емоційно-етична; педагогічне партнерство; інклюзивна; здоров'язбережувальна; проєктувальна; прогностична; організаційна; оцінювально-аналітична; інноваційна; рефлексивна; здатність до навчання впродовж життя [2].

Профстандарт дозволяє вчителям визначати чіткі орієнтири власного професійного розвитку, а також запобігає ризикам необ'єктивного оцінювання професійних компетентностей вчителів під час їхньої атестації та сертифікації.

Професійний стандарт погоджено Національною академією педагогічних наук України та Профспілкою працівників освіти і науки України.

А також Кабінет Міністрів затвердив план заходів з реалізації Національної стратегії безпечного і здорового освітнього середовища в Новій українській школі на 2021 рік.

Освітнє, наукове та інформаційне забезпечення розвитку територіальних громад повинно бути нерозривно пов'язане із сучасними реформами. Адже від цього залежить майбутнє нашої держави.

Інформаційні джерела

1. Кравців В. С., Сторонянська І. З. Територіальні громади в умовах децентралізації: ризики та механізми розвитку: монографія. - Львів, 2020, 531 с.
2. Професійний стандарт вчителя початкових класів. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/zatverdzheno-profstandart-vchitelya-pochatkovih-klasiv-vchitelya-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i-vchitelya-z-pochatkovoyi-osviti>

Гусенко А.А., старший викладач кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки

Миколаївський національний аграрний університет

НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ –
ЕФЕКТИВНИЙ НАПРЯМОК У РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, Конвенція про

захист прав людини і основоположних свобод, Конвенція про статус біженців, Конвенція про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах, передбачають обов'язок держави забезпечити безоплатну та ефективну правову допомогу особам, які її потребують, і встановити мінімальні вимоги до надання такої допомоги.

Стаття 57 Конституції України забезпечує право громадян України на доступ до правової інформації, а стаття 59 передбачає, що кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом ця допомога надається безоплатно.

Зміст права на безоплатну правову допомогу, порядок реалізації цього права, підстави, порядок та державні гарантії щодо надання БПД визначаються Законом України «Про безоплатну правову допомогу». Закон був прийнятий та впроваджується на виконання Резолюції Парламентської Асамблеї Ради Європи «Про виконання обов'язків та зобов'язань Україною», у якій, зокрема, було закріплено таке зобов'язання України: «13.13. покращити доступ до правосуддя шляхом запровадження системи безоплатної правової допомоги у відповідності до стандартів Ради Європи та практики Європейського Суду з прав людини».

Відповідно статті 9 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» суб'єктами надання безоплатної первинної правової допомоги в Україні є:

- 1) органи виконавчої влади;
- 2) органи місцевого самоврядування;
- 3) фізичні та юридичні особи приватного права;
- 4) спеціалізовані установи.

Надання безоплатної правової допомоги – один із ефективних напрямків розвитку місцевих територіальних громад, адже правовий захист населення є не менш актуальним, ніж вирішення інших соціальних питань мешканців громад. Вже протягом декількох років громадяни України отримують якісну правову допомогу кваліфікованих адвокатів, і їхні послуги сплачує держава, проте, на сьогодні мешканці територіальних громад не мають рівних можливостей в частині доступу до первинної та вторинної правової допомоги, хоча кожен має таке право за Законом. Тому саме громади мають бути зацікавлені в забезпеченні найбільш вразливих категорій населення якісною правовою допомогою.

Безоплатна первинна правова допомога (БППД) - вид державної гарантії, що полягає в інформуванні особи про її права і свободи, порядок їх реалізації, відновлення у випадку їх порушення та порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб і включає такі види правових послуг, як надання правової інформації; консультацій і роз'яснень з правових питань; складення заяв, скарг, інших документів правового характеру (крім процесуальних), а також надання особі допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації.

Безоплатна вторинна правова допомога (БВПД) включає такі види правових послуг, як захист; здійснення представництва інтересів осіб, що мають право на таку допомогу в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; складення документів процесуального характеру.

Інтеграція системи безоплатної правової допомоги в громади є одним з ключових напрямків діяльності центрів з надання БВПД. Органи місцевого самоврядування відіграють ключову роль у процесі децентралізації і, зазвичай, перевантажені запитами від громади щодо розв'язання широкого спектру місцевих проблем і, як наслідок, не мають можливості приділяти достатню увагу питанням надання правової допомоги.

Після прийняття Закону України «Про безоплатну правову допомогу» місцеві громади отримали можливість розвивати систему безоплатної первинної правової допомоги. Саме на рівні громад почала вибудовуватися ефективна та стала система надання такої допомоги людям, яка є реально дієвим інструментом для посилення правової захищеності населення та подолання соціальної ізоляції.

Місцеві громади лише виграють від співпраці із центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги, адже це послаблює соціальну напругу та підвищує авторитет місцевої влади. Розвиток системи БПД слугує розв'язанню проблеми правового нігілізму, сприяє підвищенню правової культури громадян, позитивно впливає на формування правосвідомості людей, посилює правові можливості населення. Співпраця з органами місцевого самоврядування – це додаткові ресурси для вирішення проблем у певній територіальній громаді, селищі чи для певної цільової категорії осіб. Кооперація зусиль між нашими установами є дієвим інструментом для вирішення проблем в правовому полі жителів громади та запорука важливих змін у громадах.

Від початку відкриття місцевих центрів з надання БВПД ведеться активна робота щодо налагодження взаємодії з суб'єктами надання первинної правової допомоги – органами державної та місцевої влади, громадськими об'єднаннями, благодійними фондами; у практиці центрів започатковані виїзні прийоми для громадян на територіях районів області, з метою надання правової допомоги найбільшій кількості громадян. Але на сьогоднішній день цього недостатньо, адже існує нагальна потреба забезпечення доступу мешканців віддалених сіл та селищ до первинної правової допомоги, тобто надання консультацій і роз'яснень з правових питань, складення заяв, скарг та інших документів правового характеру, а також існує потреба спрощення доступу до безоплатної вторинної правової допомоги.

Налагодити механізм надання безоплатної правової допомоги громадянам можливо шляхом створення на територіях місцевих громад спеціалізованих установ, що надають безоплатну первинну правову допомогу, або шляхом укладання договорів з юридичними особами приватного права (можливе залучення адвокатів або інших фахівців у

відповідній галузі права) про надання на постійній або тимчасовій основі первинної правової допомоги на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці. З цією метою необхідно під час формування місцевих бюджетів територіальних громад передбачити кошти на ці цілі. Одним із важливих напрямків співпраці є навчання працівників органів місцевого самоврядування щодо надання ними якісної безоплатної первинної правової допомоги, розроблення та поширення серед органів місцевого самоврядування методичних рекомендацій з вирішення актуальних проблем жителів громади.

Таким чином буде забезпечена комунікація між центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги та територіальними громадами і результатом такої взаємодії буде подяка громадян, які зможуть відтепер скористатись своїм законним правом на захист. А підвищення правової грамотності населення і правової спроможності громади матиме однозначно позитивний результат - зменшить соціальний тиск на органи влади, допоможе владнати правові конфлікти мешканців громади.

Інформаційні джерела

1. <http://ng.kr-admin.gov.ua/novgorodkivske-byuro-pravovoji-dopomogi/6928-vzaemodiya-tsentriv-bezoplatnoji-vtorinnoji-pravovoji-dopomogi-kirovogradshchini>

2. <https://www.legalaid.gov.ua/novyny/nadannya-bezoplatnoyi-pravovoyi-dopomogy-efektyvnyj-napryamok-u-rozvytku-terytorialnyh-gromad-uchast-dyrektora-reg>

Квасній О.Р., канд. екон. наук

Дрогобицький механіко-технологічний коледж;

Квасній З.В., канд. екон. наук, доцент кафедри економіки та підприємництва Прикарпатський інститут імені Михайла Грушевського

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОДІТКОВОЇ СПРОМОЖНОСТІ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Дослідження особливостей формування податкового потенціалу місцевих бюджетів різних рівнів дозволило констатувати залежність цього процесу від рівня соціально-економічного розвитку території. Аналіз розвитку місцевих бюджетів у часові періоди до та після початку реформування місцевого самоврядування теж дозволило констатувати певну тенденцію – низький рівень фінансової та економічної спроможності на локальному рівні передовсім в результаті значної подрібненості